

Kohtuasi C-41/24

Eelotsusetaotluse kokkuvõte vastavalt Euroopa Kohtu kodukorra artikli 98 lõikele 1

Saabumise kuupäev:

22. jaanuar 2024

Eelotsusetaotluse esitanud kohus:

High Court (kõrge kohus, Iirimaa)

Eelotsusetaotluse kuupäev:

1. detsember 2023

Kaebaja:

Waltham Abbey Residents Association

Vastustajad:

An Bord Pleanála

Iirimaa

The Attorney General

Menetluses osales:

O'Flynn Construction Co. Unlimited Company

Põhikohtuasja ese

Põhikohtuasi käsitleb kaebust, mille on High Courtile (kõrge kohus, Iirimaa) esitanud kaebajaks olev elanike ühing, kes vaidlustas esimesena nimetatud vastustaja, An Bord Pleanála (edaspidi „nõukogu“) otsuse anda menetluses osalenud arendajale O'Flynn Construction Co. Unlimited Company planeerimisluba strateegiliseks elamuarenduseks, mis koosneb 123 korterist, ja sellega seotud töödeks Corki krahvkonnas Ballincolligis (Iirimaa).

Eelotsusetaotluse ese ja õiguslik alus

ELTL artikli 267 alusel palutakse tõlgendada Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. detsembri 2011. aasta direktiivi 2011/92 teatavate riiklike ja eraprojektide keskkonnamõju hindamise kohta artikli 4 lõiget 4 ja IIA lisa punkti 3 direktiiviga 2014/52 muudetud redaktsioonis.

Eelotsuse küsimused

1. Kas direktiivi 2011/92 direktiiviga 2014/52 muudetud redaktsiooni artikli 4 lõikel 4 ja/või IIA lisa punktil 3 tõlgendatuna ettevaatuspõhimõtet arvesse võttes on juhul, kui tuleb esitada teavet vastavalt direktiivi IIA lisale ja kui pädeval asutusel on tõendeid selle kohta, et projekt võib avaldada mõju teatavale liigile või elupaigale, niisugune tagajärg, et asjaomane arendaja peab koguma kogu asjakohase teabe liigi või elupaiga kohta, millele see projekt võib mõju avaldada, viies läbi või tellides teaduslikud uuringud, millest piisab, et hajutada kahtlus seoses olulise mõjuga sellistele liikidele või keskkondadele, ning et niisuguste uuringute tulemuste puududes peab pädev asutus asuma seiskohale ja lähtuma sellest, et puudub piisav teave, mis võimaldaks välistada kahtlused küsimuses, kas projekt avaldab keskkonnale olulist mõju?
2. Kas direktiivi 2011/92 direktiiviga 2014/52 muudetud redaktsiooni artikli 4 lõikel 4 ja/või IIA lisa punktil 3 tõlgendatuna ettevaatuspõhimõtet arvesse võttes on juhul, kui tuleb esitada teavet vastavalt direktiivi IIA lisale, niisugune tagajärg, et pädev asutus on kohustatud välistama kahtluse seoses võimaliku olulise keskkonnamõjuga, kui ta teeb ettepaneku mitte viia läbi hindamist vastavalt direktiivi artiklitele 5–10, ning seega, et kui direktiivi artikli 4 lõike 2 kohase kindlakstegemise käigus ei ole pädeval asutusel objektiivselt piisavalt teavet, et välistada kahtlus küsimuses, kas projekt avaldab keskkonnale olulist mõju, tuleb nõuda projekti hindamist vastavalt direktiivi artiklitele 5–10?
3. Kui vastus esimesele küsimusele üldiselt on eitav: kas niisugused tagajärjed tekivad sel määral, mil võimalik oluline keskkonnamõju on seotud liikidega, millele projekt võib mõju avaldada, kui need liigid on direktiivi 92/43 artikli 12 kohaselt range kaitse all, võttes muu hulgas arvesse nende liikide tähtsust, nagu sellele on viidatud direktiivi 2011/92 artikli 3 lõike 1 punktis b ja direktiivi 2014/52 põhjenduses 11?
4. Kas direktiivi 2011/92 direktiiviga 2014/52 muudetud redaktsiooni artikli 4 lõikel 4 ja/või IIA lisa punktil 3 tõlgendatuna ettevaatuspõhimõtet arvesse võttes on niisugune tagajärg, et kui pärast arendaja poolt direktiivi IIA lisa kohaselt teabe esitamist annab teine isik pädevale asutusele lisateavet, mis võib objektiivselt tekitada kahtlusi seoses projekti mõjuga keskkonnale, on arendaja kohustatud andma pädevale asutusele lisateavet, mis need kahtlused välistaks, või teatama pädevale asutusele niisuguse teabe

- puudumisest, või on pädev asutus ise kohustatud hankima lisateavet, mis selle kahtluse välistaks, või teise võimalusena määrama, et vaja on hindamist direktiivi artiklite 5–10 kohaselt, kuna ei ole piisavalt teavet, et välistada kahtlusi küsimuses, kas projekt avaldab olulist mõju keskkonnale?
5. Kui vastus neljandale küsimusele üldiselt on eitav: kas niisugused tagajärjed tekivad sel määral, mil võimalik oluline keskkonnamõju on seotud liikidega, millele projekt võib mõju avaldada, kui need liigid on direktiivi 92/43 artikli 12 kohaselt range kaitse all, võttes muu hulgas arvesse nende liikide tähtsust, nagu sellele on viidatud direktiivi 2011/92 artikli 3 lõike 1 punktis b ja direktiivi 2014/52 põhjenduses 11?

Viidatud Euroopa Liidu õiguse ja rahvusvahelise õiguse sätted

ELTL artikkel 191.

Nõukogu 21. mai 1992. aasta direktiiv 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta. Artiklis 12 on sätestatud, et liikmesriigid peavad kehtestama IV lisa punktis a loetletud loomaliikide range kaitse süsteemi. IV lisa punktis a on loetletud järgmised nahkhiireliigid: *Microchiroptera* – kõik liigid, *Megachiroptera* – *Pteropodidae*, *Rousettus aegyptiacus*.

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. detsembri 2011. aasta direktiiv 2011/92/EL teatavate riiklike ja eraprojektide keskkonnamõju hindamise kohta, muudetud direktiiviga 2014/52. Artikli 3 lõike 1 punktis b on sätestatud, et keskkonnamõju hindamisel tuleb teha kindlaks projekti otsene ja kaudne oluline mõju elurikkusele ning kirjeldada ja hinnata seda sobival viisil, võttes arvesse iga üksikjuhtumi asjaolusid, pöörates erilist tähelepanu direktiivide 92/43/EMÜ ja 2009/147/EÜ kohaselt kaitstud liikidele ja elupaikadele. Artikli 4 lõigete 2 ja 4 kohaselt peavad liikmesriigid tegema II lisa loetletud projektide puhul kindlaks, kas projekti hinnatakse artiklite 5–10 kohaselt. Kui liikmesriigid otsustavad nõuda II lisa loetletud projektide puhul kindlakstegemist, peab arendaja esitama teavet projekti laadi ja selle tõenäoliselt olulise keskkonnamõju kohta. Esitatava teabe täpne loetelu on ette nähtud IIA lisa. III lisa on sätestatud kriteeriumid, mille põhjal määratakse kindlaks, kas II lisa loetletud projektide suhtes on vaja keskkonnamõju hindamist.

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. aprilli 2014. aasta direktiiv 2014/52/EL, millega muudetakse direktiivi 2011/92/EL teatavate riiklike ja eraprojektide keskkonnamõju hindamise kohta, põhjendus 11.

Keskkonnainfo kättesaadavuse ja keskkonnaasjade otsustamises üldsuse osalemise ning neis asjus kohtu poole pöördumise konventsioon, mis on sõlmitud Taanis Århusis 15. juunil 1998.

Viidatud Euroopa Liidu kohtupraktika

21. septembri 1999. aasta kohtuotsus komisjon vs. Iirimaa, C-392/96, ECLI:EU:C:1999:431;

16. septembri 1999. aasta kohtuotsus World Wildlife Fund vs. Autonome Provinz Bozen jt, C-435/97, ECLI:EU:C:1999:217;

30. jaanuari 2002. aasta kohtuotsus komisjon vs. Kreeka, C-103/00, ECLI:EU:C:2002:60;

7. septembri 2004. aasta kohtuotsus Waddenvereniging ja Vogelbeschermingsvereniging, C-127/02, ECLI:EU:C:2004:482, punkt 44;

10. jaanuari 2006. aasta kohtuotsus komisjon vs. Saksamaa, C-98/03, ECLI:EU:C:2006:3;

14. juuni 2007. aasta kohtuotsus komisjon vs. Soome, C-342/05, ECLI:EU:C:2007:341;

kohtujurist Sharpstoni 18. oktoobri 2011. aasta ettepanek kohtuasjas Boxus jt, C-128/09, ECLI:EU:C:2011:319;

18. oktoobri 2011. aasta kohtuotsus Boxus jt, C-128/09, ECLI:EU:C:2011:667;

24. märtsi 2011. aasta kohtuotsus komisjon vs. Belgia, C-435/09, EU:C:2011:176, punkt 64;

11. veebruari 2015. aasta kohtuotsus Marktgemeinde, C-531/13, ECLI:EU:C:2015:79;

6. oktoobri 2015. aasta kohtuotsus East Sussex County Council, C-71/14, ECLI:EU:C:2015:656;

10. novembri 2016. aasta kohtuotsus komisjon vs. Kreeka, C-504/14, ECLI:EU:C:2016:847;

31. mai 2018. aasta kohtuotsus komisjon vs. Poola, C-526/16, ECLI:EU:C:2018:356, punktid 66 ja 67;

7. novembri 2018. aasta kohtuotsus Holohan jt, C-461/17, ECLI:EU:C:2018:8843;

4. märtsi 2021. aasta kohtuotsus Föreningen Skydda Skogen, C-473/19, ECLI:EU:C:2021:166;

24. veebruari 2022. aasta kohtuotsus Namur Est vs. Region Wallonie, C-463/20, ECLI:EU:C:2022:121;

kohtujurist Kokott'i 15. juuni 2023. aasta ettepanek kohtuasjas Eco Advocacy CLG, C-721/21, ECLI:EU:C:2023:39;

15. juuni 2023. aasta kohtuotsus Eco Advocacy CLG, C-721/21, ECLI:EU:C:2023:477.

Viidatud riigisisese õiguse sätted ja riigisisene kohtupraktika

2001. aasta planeerimis- ja arendusmäärus (Planning and Development Regulations 2001), artikli 109 lõiked 2B, 4 ja 5 ning artikli 299B lõike 2 punkt b.

Artikli 109 lõiked 2B, 4 ja 5 reguleerivad nõukogu sõelotsust selle kohta, kas kavandatavast arendusprojektist tuleneb olulise keskkonnamõju tekkimise tegelik tõenäosus või mitte, ning seega, kas keskkonnamõju hindamist on vaja või mitte. Nõukogul tuleb võtta arvesse lisas 7 sätestatud kriteeriume, lisa 7A kohaselt esitatud teavet, lõike 2A punktis a osutatud lisateavet, kui see on olemas, ja lõike 2A punktis b osutatud kirjeldust, kui see on olemas, ning vajaduse korral kättesaadavaid, liidu õigusaktide kohaselt läbiviidud esialgse keskkonnamõju kontrolli või hindamise tulemusi.

Artikli 299B lõike 2 punktis b on ette nähtud, et kui taotleja on esitanud lõike 1 punkti b alapunkti ii alapunktis II osutatud teabe ning nõukogu sõelotsuse tulemus on selline, et kavandatavast arendusprojektist tuleneb tegelik tõenäosus, et kavandatav arendus mõjutab keskkonda oluliselt, jätab ta taotluse läbi vaatamata (elamute) planeerimise ja arenduse ning üüripindade 2016. aasta seaduse (Planning and Development (Housing) and Residential Tenancies Act 2016) § 8 lõike 3 punkti a alusel.

Euroopa ühenduste (lindude ja looduslike elupaikade) 2011. aasta määrus, artiklid 51 ja 54.

(Elamute) planeerimise ja arenduse ning üüripindade 2016. aasta seadus, § 8 lõike 3 punkt a ja § 9 lõige 5.

§ 8 lõike 3 punkti a kohaselt võib nõukogu otsustada keelduda lahendamast talle § 4 lõike 1 kohaselt esitatud taotlust, kui ta on seisukohal, et loataotlus või keskkonnamõju hindamise aruanne või Natura mõjuaruanne, kui see on nõutav, ei ole piisav või täielik, võttes arvesse eelkõige lubade regulatsiooni ja võimalikku regulatsiooni, mis on kehtestatud 2000. aasta planeerimis- ja ehitusseaduse § 12 või 177 kohaselt, või § 6 kohaselt peetud konsultatsioone.

§ 9 lõige 5 võimaldab nõukogul, kui ta ei ole lõike § 8 lõike 3 alusel keeldunud taotlust lahendamast, keelduda andmast luba kavandatavaks strateegiliseks elamuarenduseks seoses talle § 4 kohaselt esitatud taotlusega, kui ta on seisukohal, et niisugune arendus oleks ennatlik, viidates sellele, et koos loataotlusega esitatud keskkonnamõju hindamise aruanne või Natura mõjuaruanne ei ole piisav või täielik.

Otsus kohtuasjas *Jennings & Anor vs. An Bord Pleanála*, [2023] IEHC 14.

Kohtunik Hollandi otsus kohtuasjas *Shadowmill vs. An Bord Pleanála & Ors.*, [2023] IEHC 157.

Kohtunik Hollandi otsus kohtuasjas *Monkstown Road Residents Association vs. An Bord Pleanála*, [2022] IEHC 318, [2022] 5 JIC 3106.

Põhikohtuasja faktiliste asjaolude ja menetluse lühikokkuvõte

- 1 Irimaal elab 11 liiki nahkhiiri, kes on kõik lisatud range kaitse all olevate liikide loetellu direktiivis 92/43.
- 2 Kõnealuse teostusloa taotlemise eesmärgil viidi läbi puid käsitlev uuring ja koostati arendaja nimel sõelaruanded keskkonnamõju hindamiseks vastavalt direktiivile 2011/92 selle muudetud redaktsioonis ja asjakohaseks hindamiseks vastavalt direktiivile 92/43. Keskkonnamõju hindamise sõelaruanne ei sisalda ühtegi konkreetset taimestiku ja loomastiku analüüsi ega viita nahkhiirtele avalduvale mõjule ning sõelaruande tabelis ei ole viidatud elurikkusele. Asjakohase hindamise sõelaruandes ei ole konkreetselt arvesse võetud nahkhiirtele avalduvat tegelikku mõju peale selle viite, et „loomastikku võib otseselt häirida elupaiga (nt nahkhiirte varjupaigad) kadumine või kaudselt müra, vibratsiooni ja aktiivsuse kasv seoses ehitus- ja arendustegevusega“.
- 3 Ainus viide elurikkusele leidub asjakohase hindamise sõelaruandes, milles on viidatud kõigest Natura 2000 aladele, mitte arendustegevuseha hõlmatud paiga enda ökoloogiale. Puuhooldusalane hindamine viidi läbi ühelainsal päeval, päevasel ajal, ja see ei hõlmanud puude võimalikku või tegelikku kasutamist nahkhiirte poolt ega seda, kas paik on kasutusel toitumiseks või rändluseks. Nahkhiirte uuringut ega muid uuringuid, mida võiks pidada teaduslikus mõttes täielikuks seoses paiga kasutamisega nahkhiirte poolt, läbi ei viidud. Seega ei järgitud suuniseid Irimaa nahkhiirtele avaldatava mõju leevendamise meetmete kohta (Bat Mitigation Guidelines) ja arendaja ei andnud selle kohta ühtegi selgitust.
- 4 Kaebaja esitas nõukogule 7. juulil 2020 avalduse, märkides, et kavandatav arendus on Lee jõe lähimas punktis sellest jõest vähem kui 400 meetri kaugusel ning et Lee jõgi on tunnistatud haruldaste ja ohustatud nahkhiireliikide ja ka muu eluslooduse oluliseks elupaigaks. See vooluveekogu toimib taimkattega väilana, mille kaudu nahkhiired ja muud loomad saavad maapiirkondadest linnalisse keskkonda rännelda.
- 5 Olgugi et kaebaja avalduses oli tõstatatud küsimusi seoses nahkhiirtele avaldatava olulise mõju ohuga, ei nõutud pärast selle avalduse esitamist arendajalt lisateavet. Inspektor ega nõukogu ei teinud kindlaks lisateavet nahkhiirtele avaldatava mõju ohu käsitlemiseks. Siiski ei sisaldanud kaebaja avaldus teaduslikke või muid

tõendeid selle kohta, et nahkhiired kõnealust paika kasutavad, ning nõukogu märkis, et sellel alal ei esine oluliselt tundlikke keskkonnaaspekte.

- 6 Inspektor soovitas 11. septembril 2020 loa anda. Ta oli seisukohal, et üldiselt ei ole sellel alal säilitamiseks huvipakkuvaid elusloodusele või liikidele sobivaid elupaiku, kuid märkis, et puude langetamisel tuleks järgida sobiva kvalifikatsiooniga ökoloogi nõuandeid, et hoida ära võimalikku mõju nahkhiirtele. Inspektor ei viinud läbi keskkonnamõju sõelhindamist, vaid pidas pärast esialgse analüüsi läbiviimist sõelhindamist tarbetuks.
- 7 Kõnealune ala on 1,13 hektari suurune ja oli varem kasutusel ehitusalana. Tegu on linnalise keskkonnaga. Alal ei ole hooneid, mida nahkhiired saaksid kasutada varjupaigana. Läbiviidud uuring puude kohta hõlmas kõikide puude vaatlust. Arendusalal kasvavast 17 puust 13 peetakse väheväärtuslikuks ja need langetatakse. Neli tamme säilitatakse ja kaks langetatakse. Alal kasvavat kuute tamme ümbritsevad kalifornia ebaküpressid, mis kahandab võimalust, et nahkhiired neid kasutavad. Riiklik pargi- ja loodusteenistus (National Parks and Wildlife Service ehk NPWS) ei ole nimetanud seda ala nahkhiirte ega muude liikide elupaigaks ning alal ei ole nahkhiirte elupaiku ja riikliku elurikkuse andmekeskuse (National Biodiversity Data Centre) andmetel ei ole seal nahkhiiri märgatud.
- 8 Nõukogu otsustas 16. septembril 2020 loa anda. Kuigi nõukogu võttis inspektori asjakohase hindamise sõelaruande vastu, ei teinud ta seda seoses keskkonnamõju hinnangu andmisega. Selle asemel viis nõukogu ise läbi keskkonnamõju hindamise kontrolli. Nõukogu järeldas, et kõnealuse ala olemuse, ulatuse ja asukoha tõttu tõenäoliselt ei teki kavandatavast arendusest keskkonnale olulisi tagajärgi. Keskkonnamõju hindamise kontrolli käsitlevas otsuse osas ei ole viidatud direktiivi 2011/92 IIA või III lisale ega muudele selle direktiivi sätetele ega üldse liidu õigusele. Selles on viidatud ainult 2001. aasta planeerimis- ja arendusmääruse (Planning and Development Regulations 2001) artikli 109 lõikele 3. Nõukogu otsuses ei ole üldse nahkhiirtele viidatud ja on lihtsalt heaks kiidetud arendaja algne materjal, käsitlemata keskkonnamõju hindamise osas küsimusi, mis hiljem seoses nahkhiirtega tõstatati. Otsus hõlmab siiski seadusega ette nähtud nahkhiirtele avaldatava mõju leevendamise meetet, mis on sõelotsuses nõutav, ja kajastab inspektori seisukohta, mille kohaselt tuleks puude langetamisel järgida sobiva kvalifikatsiooniga ökoloogi nõuandeid, et leevendada selle puudelangatuse mõju nahkhiirtele.
- 9 Kaebaja pöördus 3. novembril 2020 eelotsusetaotluse esitanud kohtusse, et vaidlustada loa andmine nõukogu poolt. Muu hulgas väidab kaebaja, et see otsus on õigusvastane, sest nõukogu jättis ebaõigesti arvesse võtmata – või piisavalt arvesse võtmata – võimaliku nahkhiirte häirimise või nahkhiirte puhkepaikade kahjustamise või hävitamise direktiivi 92/43 artikli 12 tähenduses ja Euroopa ühenduste (lindude ja looduslike elupaikade) 2011. aasta määruse tähenduses, eriti aga välistades ekslikult keskkonnamõju hindamise vajalikkuse sõelkontrolli etapis, olgugi et nendes küsimustes nappis tõendeid.

Poolte sisulised argumendid põhikohtuasjas

- 10 Kaebaja on seisukohal, et kuna nahkhiired on direktiivi 92/43 kohaselt range kaitse all, avaldab nende võimalik häirimine või nende puhkepaikade kahjustamine või hävitamine keskkonnale olulist mõju direktiivi 2011/92 tähenduses. Nõukogul ei olnud piisavalt teavet, mis võimaldanuks tal järeldada, et oluline keskkonnamõju on ebatõenäoline. Kaebaja hinnangul oleks direktiivi 2011/92 eesmärgi seisukohast kahjulik, kui arendaja ja/või luba andev asutus saaksid sõelkontrolli etapis välistada olulise keskkonnamõju, lähtudes ebatäielikust ja/või ebapiisavast teabest. Kui nõutavat teavet ei ole saadud või arendaja ei ole seda esitanud, tuleb direktiivi artikli 4 lõiget 4 tõlgendada nii, et see kohustab arendajat informeerima sellest pädevat ametiasutust ja see ei anna alust välistada võimalikku olulist mõju keskkonnale. Kui pädeval asutusel ei ole objektiivselt piisavalt teavet, et välistada kahtlus küsimuses, kas projekt avaldab keskkonnale olulist mõju, tuleb nõuda projekti hindamist vastavalt direktiivi artiklitele 5–10. Seda enam ei saa pädev asutus sõelkontrolli etapis direktiivi 92/43 artikli 12 kohaselt range kaitse all olevate liikidega seoses otsustada, et keskkonnamõju hindamist läbi ei viida, sest teavet ei ole antud.
- 11 Nõukogu on seisukohal, et eelkõige on pädeva asutuse ülesanne kindlaks teha, kas tal on piisavalt teavet, et viia läbi sõelkontroll keskkonnamõju hindamise jaoks vastavalt direktiivile 2011/92 ja asjakohastele riigisisestele õigusaktidele. Kui tal olemasolev teave teda ei rahulda, saab ta nõuda lisateavet. Direktiiv 2011/92 ei kohusta pädevat asutust keskkonnamõju hindamist läbi viima ainuüksi sellepärast, et ta otsustab, et tal ei ole piisavalt teavet. Ta on seisukohal, et direktiive 2011/92 ja 92/43 ei tuleks käsitada ühtsena. Kuigi mõlemad direktiivid on suunatud keskkonnakaitsele, eksisteerivad need eraldi ja seavad liikmesriikidele erisuguseid kohustusi seoses eri projektidega. Samuti on meetmed, mida pädeval asutusel tuleb võtta, et jõuda kindlakstegemiseni vastavalt direktiivi 2011/92 artikli 4 lõikele 4 ja võimaliku otsuseni selle kohta, kas tal on vaja arendajalt või muudest allikatest lisateavet, selle pädeva asutuse enda kindlaks määrata ega olene sellest, et liik on direktiivi 92/43 artikli 12 kohaselt kaitse all.

Eelotsusetaotluse põhjenduste kokkuvõte

- 12 Eelotsusetaotluse esitanud kohus märgib, et nõukogu tugineb sellele, et tema ja inspektori järelduste kohaselt mõju puudub. Siiski ei tõenda see eelotsusetaotluse esitanud kohtu hinnangul loogiliselt, et niisugused järeldused välistavad igasuguse kahtluse, nii et saaks teha otsuse keskkonnamõju hindamist mitte läbi viia. Kaebaja ülesanne on nõukogu seisukoht kummutada, kuid ta on suutnud kindlaks teha mitu kahtlust tekitada võivat asjaolu, isegi kui asetada need teiste, nõukogu seisukohta toetavate asjaolude konteksti.
- 13 Tõendite põhjal faktilist asjaolu tuvastades järeldab eelotsusetaotluse esitanud kohus, et kuigi oli mõningast teavet, mille põhjal nõukogu sai järeldada, et olulist

mõju nahkhiirtele ei pruugi tekkida, puudus teave, mis oleks võimaldanud lõplikult välistada võimaliku ohu, et arendus avaldab nahkhiirtele olulist mõju.

- 14 Eelotsusetaotluse esitanud kohtu hinnangul tuleb kõigepealt kindlaks teha, kas nõukogu on kohustatud kõrvaldama kõik mõistlikud kahtlused seoses olulise keskkonnamõjuga või kõigest tegema „mõistliku“ otsuse mõnede tõendite põhjal, mis tal on, isegi kui teised mõistlikud inimesed ei pruugi sellega nõus olla. Teiseks tekib küsimus, kas asjakohane hinnang on käesoleval juhul antud. See on eelotsusetaotluse esitanud kohtu hinnangul faktiküsimus. Kui asjakohase hindamise tulemusel tuleb kõrvaldada kõik mõistlikud kahtlused, ei ole see käesoleval juhul täidetud. Kui aga hindamise tulemusel tuleb pelgalt teha mõistlik otsus, on see hindamine faktiliste asjaolude põhjal läbi viidud.
- 15 Mis puudutab esimest kahte eelotsuse küsimust, siis on eelotsusetaotluse esitanud kohus seisukohal, et selles osas, mis puudutab projektist liikidele või elupaikadele avalduvat mõju käsitlevate hinnangute sõelkontrolli, siis oleks see ebatäielik, ebapiisav ja ebatõhus, kui puuduks kaudne kohustus viia läbi või tellida piisavad teaduslikud uuringud või lähtuda eeldusest, et mõju ei saa välistada. Direktiivi 2011/92 eesmärgi seisukohast oleks kahjulik lubada pädeval asutusel otsustada artiklite 5–10 kohaselt hindamist mitte läbi viia, kui ei ole välistatud mõistlik kahtlus olulise keskkonnamõju suhtes. Direktiivil 2011/92 peab olema niisugune mõju, et oht on olemas, kui seda ei ole võimalik objektivsete asjaolude põhjal välistada.
- 16 Seoses kolmanda ja viienda eelotsuse küsimusega, mis puudutavad seda, kui oluline on asjaolu, et liik on nõukogu direktiivi 92/43 artikli 12 kohaselt range kaitse all, on eelotsusetaotluse esitanud kohus seisukohal, et direktiiviga 92/43 ette nähtud kõrgem kaitse tase eeldab kõrgemal tasemel kindlust selle kohta, et direktiivi 2011/92 tähenduses puudub igasugune mõju nendele liikidele. Kooskõlas 24. veebruari 2022. aasta kohtuotsusega *Namur Est vs. Region Wallonie*, C-463/20, ECLI:EU:C:2022:121 peab direktiivi 92/43 kohaselt kaitse all olevatele liikidele tekkiva mõju arvessevõtmine olema direktiivi 2011/92 tähenduses teostusloa andmise menetluse lahutamatu osa, mis tähendab, et pädeval asutusel peab olema asjakohane uuringuteave ja muu teave, et hinnata projekti mõju kõikidele direktiivi 92/43 kohaselt kaitse all olevatele liikidele.
- 17 Neljanda eelotsuse küsimusega seoses on eelotsusetaotluse esitanud kohus seisukohal, et kui pärast direktiivi 2011/92 IIA lisa kohaselt teabe esitamist tekib kahtlus seoses olulise keskkonnamõjuga, peab arendaja või pädev asutus ise kindlaks tegema lisateabe, et hajutada kõik niisuguse mõjuga seotud kahtlused, või peab pädev asutus asuma seisukohale, et selline mõju ei ole välistatud.